

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ
ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΤΥΦΛΟΥ - Ιωάν. 9,1-38 (21/5/2017)

Ο θρησκευτικός φανατισμός

Το απροκάλυπτο προσωπίο του θρησκευτικού φανατισμού αποκαλύπτεται περίτρανα στην περίπτωση των Φαρισαίων της σημερινής Ευαγγελικής διήγησης, αγαπητοί μου. Οι εκπρόσωποι της πνευματικής ηγεσίας του Ιουδαϊκού λαού βρίσκονται μπροστά σε μία ακόμα υπέρλογη επέμβαση του Χριστού σ' ένα δυστυχημένο ανθρώπινο πλάσμα, το οποίο θεραπεύει από την εκ γενετής τύφλωσή του. Μη μπορώντας να αποδεχθούν την ευεργεσία και να δοξάσουν τον Θεό, στο πρόσωπο του Ιησού, επιδίδονται σ' έναν απελπισμένο αγώνα, προκειμένου ν' απαξιώσουν το γεγονός και να το αποδώσουν σε δαιμονική ενέργεια και όχι στην Θεία δύναμη και αγάπη. Ανακρίνουν, με προσβλητικό τρόπο, τον θεραπευμένο άνθρωπο. Επικαλούνται τον Μωσαϊκό νόμο περί της αργίας του Σαββάτου, για να καταστήσουν τον Κύριο θρησκευτικώς υπόλογο. Χαρακτηρίζουν τον Χριστό αμαρτωλό, τυφλωμένοι από την αμαρτωλή υποκρισία τους. Ασκούν ψυχολογική βία στους γονείς του για να υποβαθμίσουν το θαύμα. Αποπέμπουν τον πρώην τυφλό, επαιρόμενοι για την δήθεν πνευματική τους επάρκεια και αυτάρκεια. Με λίγα λόγια, επιδεικνύουν όλα εκείνα τα στοιχεία που συνιστούν το φαινόμενο του θρησκευτικού φανατισμού.

Είναι αλήθεια πως, στη διάρκεια της ιστορίας, εμφανίστηκαν πλείστα όσα κρούσματα θρησκευτικού φανατισμού, κάποια απ' τα οποία διατηρούνται έως και σήμερα. Είναι, επίσης, αλήθεια ότι η θρησκευτική μορφή του φανατισμού είναι η χειρότερη δυνατή απειλή για τις κοινωνίες, δεδομένου ότι στοχεύει στην υπερδιέγερση του θρησκευτικού συναισθήματος για να προκαλέσει την έκρηξη. Σχετικά παραδείγματα θρησκευτικής μισαλλοδοξίας και φονταμενταλισμού παρατηρούνται, στις μέρες μας, σε πολλά σημεία του Ισλαμικού κόσμου, κυρίως εκεί όπου το Κοράνι ερμηνεύεται με ακραίο και ολοκληρωτικό τρόπο και γίνεται νόμος των κρατών, καταργώντας στοιχειώδεις δημοκρατικές διαδικασίες και δικαιώματα αυτονομία στις Δυτικές κοινωνίες.

Στον Χριστιανικό κόσμο το φαινόμενο του θρησκευτικού φανατισμού έκανε την δυναμική και αποκρουστική εμφάνισή του στον Δυτικό Μεσαίωνα, όταν έστειλε στην πυρά κάθε αντίληψη και σκέψη που προσέκρουε στην Παπική αυθαιρεσία και έθετε σε κίνδυνο τα σαθρά θεμέλια του Ρωμαιοκαθολικού οικοδομήματος. Αλλά και στην εποχή των σταυροφοριών, όταν τα παπικά στρατεύματα, στο όνομα του Χριστού! έπνιγαν στο αίμα την Ορθόδοξη Ανατολή, η οποία είχε αρνηθεί να υποταχθεί στην Παπική λαίλαπα της εποχής εκείνης.

«Η Ορθοδοξία δεν μπορεί από τη φύση της να συγκαλύψει οποιαδήποτε αδικία και απανθρωπία, από όπου κι αν προέρχεται. Δεν συντάσσεται με τους ισχυρούς, αλλά με τους αδικοκούμενους. Είναι ξένη προς κάθε μορφή τρομοκρατίας, που την θεωρεί έγκλημα φρικτό και απάνθρωπο. Όταν δεν συμβαίνει αυτό, ας μη μιλούμε για Ορθοδοξία, αλλά για μια ακόμα παραχάραξη της. Διακηρύσσει, όμως και την εμπειρία της η Ορθοδοξία, ότι η τρομοκρατία, ο φανατισμός και η βία δεν πολεμούνται με μανιφέστα, διακηρύξεις ή με αντι-βία, αλλά μέσα μας. Όχι με εξωτερικές συμφωνίες, αλλά με την ένταξη στον τρόπο ζωής και το ήθος των Αγίων μας, που νικά όλες τις εκτροπές της πτώσης και πτωτικότητάς μας. Διαφορετικά, αλλοτριώνεται η Ορθοδοξία σε μία κοσμική δύναμη και εξουσία. Και υπάρχει πάντα αυτός ο κίνδυνος για την Ορθοδοξία, όχι των Αγίων, αλλά τη δική μας...»¹.

Ο θρησκευτικός φανατισμός, αδελφοί μου, εμφανίζεται σήμερα στους κόλπους της Εκκλησίας με την μορφή του θρησκευτικού ευσεβισμού. *«Είναι ο επικίνδυνος ζήλος της θρησκείας που σταυρώνει τον Χριστό και λιθοβολεί τους ανθρώπους»²*. Στηλιτεύει κάθε άνοιγμα της Εκκλησίας στα δεδομένα του σήμερα. Μένει περιχαρακωμένος σε έναν στείρο αρνητισμό. Επιλέγει, με ελεγχόμενα κριτήρια, τα δήθεν «χαρισματικά» πρόσωπα της Ορθόδοξης αλήθειας. Επικολλά εύκολα τις ετικέτες του αιρετικού, του νεωτεριστή, του οικουμενιστή, του προδότη της πίστεως, σε υπεύθυνες Εκκλησιαστικές μορφές, που έχουν τα μάτια ανοικτά στις προκλήσεις της εποχής και θέλουν την Εκκλησία ζωντανή στο σήμερα και όχι ένα αποστεωμένο απολίθωμα του χθες, ανίκανο ν' αντιληφθεί τις ανάγκες των ανθρώπων. Η έκφραση αυτή του θρησκευτικού φανατισμού, αποκαλύπτει μια παραποιημένη Ορθοδοξία, από την οποία οφείλουμε, πάση θυσία, να απέχουμε. ΑΜΗΝ!

Αρχιμ. Ε.Ο.

¹ π. Γεώργιος Μεταλληνός, «Νέμεσις», 30/12/2006

² Παντελεήμων, Μητροπολίτης Κορωνείας. Μητροπολιτικός Ναός Αθηνών 29/6/2005